

Met Mudie de Muis op verkenning

De geschiedenis van Diest op maat van de leerling lager onderwijs

EERSTE EN TWEEDE GRAAD

Open
Musea
Diest

Welkom!

Beste leraar

Hallo! Wat fijn dat je samen met je klas op bezoek komt in het stadsmuseum. Ik ben **Mudie de Museummuus** en ik kijk er alvast naar uit om jullie mee te nemen op ontdekkingsstocht tussen de verhalen, kunstwerken en bijzondere schatten van het museum.

Om jullie bezoek nog leuker en boeiender te maken, heb ik deze bundel voor jullie samengesteld. Daarin vind je:

- 🐭 **Handige informatie om jullie museumbezoek voor te bereiden.**
- 🐭 **werkvormen en leermiddelen die we toepassen tijdens het bezoek.**
- 🐭 **de huidige minimumdoelen lager onderwijs en de aansluitende leerinhouden die je kan gebruiken als voorbereiding in je klas.**

Heb je nog vragen of ben je op zoek naar extra informatie? Aarzel dan niet om mijn museumvrienden een berichtje te sturen via museum@diest.be.

Ik kan niet wachten om jullie te ontmoeten en samen op avontuur te gaan!

Tot binnenkort in het Stadsmuseum!

Piepgroetjes,

Mudie de Museummuus

Korte inhoud

Piep! Ik, **Mudie de Museummuís**, woon al heel lang in het stadsmuseum. Door de jaren heen heb ik alle kamers, hoekjes en verborgen schatten leren kennen. Die wil ik graag aan jullie laten zien!

Samen gaan we op een spannende zoektocht door mijn huis. Onderweg lossen jullie opdrachten op, spelen jullie een letterspel en ontdekken jullie wat er allemaal te zien is in het museum. Hebben jullie alle uitdagingen tot een goed einde gebracht? Dan wacht er natuurlijk een leuke beloning!

stadsmuseum

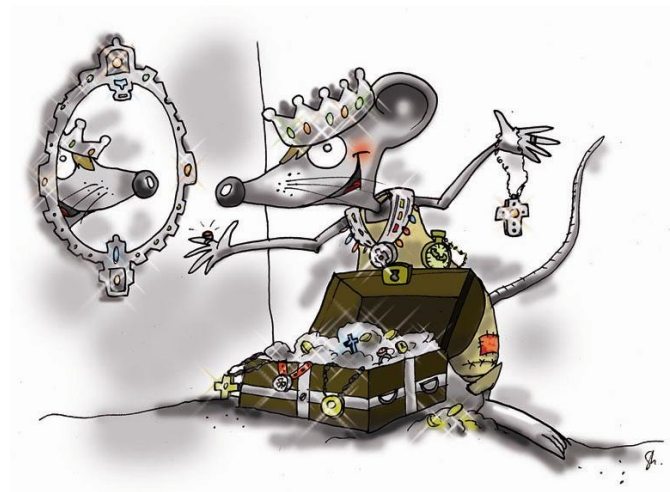
De Hofstadt

Mijn woonplaats

Welkom bij mijn thuis!

Grote Markt 1

3290 Diest

Figuur 1: oranjezaal museum

Mudie is jouw gids door de verborgen geschiedenis van onze stad. Wist je dat stadsmuseum De Hofstadt zich onder het stadhuis bevindt?

De naam De Hofstadt verwijst naar de woning van de heren van Diest die ze in de 14de eeuw verkochten aan de stad om het schepenhuis te vergroten. Tot het begin van de 18e eeuw was dit een belangrijke plek in de stad. Lang geleden kwamen hier de schepenen samen om te vergaderen en belangrijke beslissingen te nemen.

Als je door het museum wandelt, stap je terug in de tijd. Achter elke muur en in elke hoek schuilen verhalen over het leven van vroeger.

Piep, kijk eens goed rond!

In het museum maak je kennis met **bijzondere voorwerpen uit de Diestse geschiedenis** en het **vakmanschap van lokale ambachtslieden**. Bovendien omvat de collectie ook werken van **bekende schilders**, waaronder **Theodoor van Loon** en **Hendrik Ter Brugghen**.

Figuur 2: De aanbidding der Wijzen, van Loon, Theodoor

Zie je dit besloten hofje?

Figuur 3: Besloten hofje

Achter dit kleine kastje schuilt een wereld van geloof, vakmanschap en toewijding. Het symboliseert het spirituele leven van vrouwen in kloosters en begijnhoven. Zij vulden deze houten kastjes met relieken, kleine voorwerpen en verfijnde versieringen, waardoor unieke miniatuurwerelden ontstonden.

Wist je dat er in dit museum veel meer te ontdekken valt dan alleen prachtige schilderijen? Ik snuffel er graag tussen indrukwekkende **beeldhouwwerken**, stijlvol **meubilair** en prachtig fijn **zilverwerk**. En weet je wat mij het meest verbaasd? Het **originele harnas** en het spoor van **prins Filips Willem van Oranje**!

Figuur 4: Harnas en ruiterspoor van prins Filips Willem van Oranje

In de **Begijnenkamer** vind je dan weer een unieke collectie **huisheiligen**. Ieder huis in het begijnhof had zijn 'beschermengel'. Dit was de voorloper van de huisnummers. Vroeger had elk huis een naam. Weet jij nog de naam van mijn huis?

Figuur 5: Huisheiligen in de begijnenkamer

werkvormen & leermiddelen

INTERACTIEVE ZOEKTOCHT MET VERSCHILLENDE METHODIEKEN EN ACTIVITEITEN

LEERLINGEN LUISTEREN...

→ ... naar verhalen van het museum, we voorzien kussentjes waar de leerlingen in alle rust naar de gids kunnen luisteren.

LEERLINGEN ZOEKEN...

→ ... naar kartonnen afbeeldingen van Mudie De Muis op verschillende locaties in het museum.

LEERLINGEN LEREN ACTIEF...

→ ... a.d.h.v. een groepswork per 2 leerlingen met behulp van een schrijfplankje en potlood waarin ze samen doorheen de rondleiding een kruiswoordraadsel oplossen.

Aangeboden minimumdoelen en aansluitende leerinhouden

Het educatief pakket “Met Mudie de Muis op verkenning” is afgestemd op de vernieuwde minimumdoelen voor het basisonderwijs (www.onderwijsdoelen.be), van kracht sinds 1 september 2025. Als museum ondersteunen wij de visie van het kennisrijk curriculum en bieden we graag een leeromgeving aan die deze doelen versterkt.

De rijke geschiedenis van Diest biedt leerkracht en leerlingen een betekenisvolle aanvulling op het klaslokaal.

De rondleiding is ontwikkeld voor de eerste en tweede graad van het lager onderwijs. We hanteren de minimumdoelen die op populatieniveau behaald moeten worden op het scharniermoment van het vierde leerjaar, zodat ons aanbod breed inzetbaar is voor scholen in heel Vlaanderen.

Specifieke leerplandoelen of eigen leermiddelen kunnen steeds worden doorgestuurd naar onze medewerkster. Wij stemmen het bezoek graag af op de noden van uw klas. In deze infobundel vindt u de minimumdoelen terug, gekoppeld aan de leerinhouden van het museum binnen de vakdisciplines geschiedenis en muzische vorming.

Component 1: Kennis van het verleden

Prehistorie

5.1.1

De leerlingen weten hoe mensen tijdens de prehistorie met de natuur omgingen en samenleefden.

ontwikkelingen: *rechttop lopen, taal, omgang met anderen, werktuigen (brons en ijzer), de eerste migraties, relaties tussen mens-dier-plant, leven op het ritme van dag/nacht/seizoenen;*

plaatsen: *Afrika (Riftvallei), Flores, Maasvallei, Çatalhöyük;*

personen en groepen: *complexere sociale groepen, Neanderthaler, Sapiens.*

Aansluitende leerinhoud in het museum

Fossiel van een rechterschouderblad van een wolharige **mammoet** gevonden in De Demer

Middeleeuwen

5.1.3

De leerlingen weten hoe mensen tijdens de middeleeuwen overleefden, samenleefden en hoe ze dachten.

De Arabische wereld

- ontwikkelingen: *het ontstaan en de verspreiding van de islam, kennisontwikkeling, Arabische kunst;*
- plaatsen: *Bagdad (huis van wijsheid);*
- personen en groepen: *Al-Ghazali, geleerden, kaliefen;*
- gebeurtenissen: *schisma tussen sjiieten en soennieten; < de Slag van de Kameel >.*

Aansluitende leerinhoud in het museum

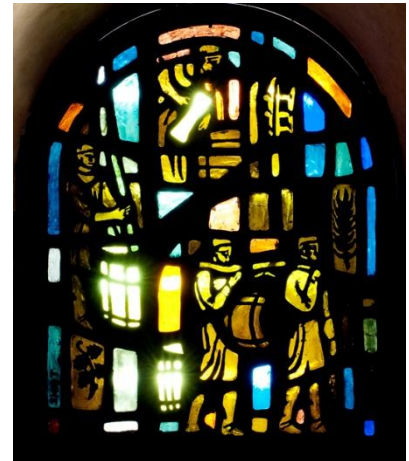
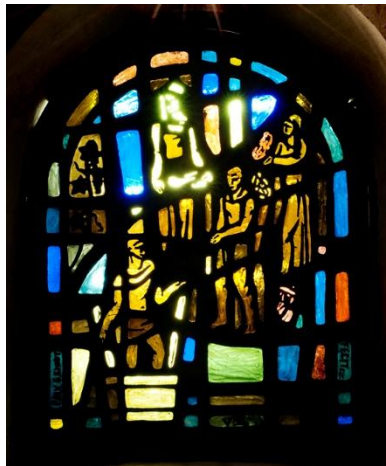
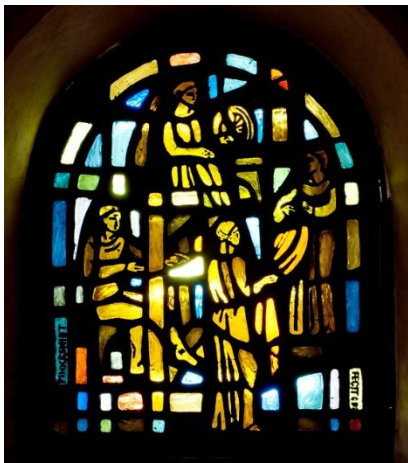

Nicolaas Cleynaerts leefde tijdens de eerste helft van de 16de eeuw. Hij is één van de beroemdste Diestenaren. Deze **geleerde** trok na zijn studies aan de universiteit van Leuven de weide wereld in. Met zijn taalkundige en godsdienstige achtergrond wordt zijn interesse gewekt voor de Arabische taal en cultuur. Hij bestudeerde de **Koran** en reisde rond in de **Arabische landen** waar hij de levensgewoontes van moslims beter leerde kennen.

Europa

- ontwikkelingen: rurale en stedelijke samenleving, ziekten (de pest), agrarische (r)evolutie, **handel**, rechtspraak, machtsverhoudingen en ongelijkheid, **christendom**;
- plaatsen: Brugge, Gent, kloosters en abdijen
- personen en groepen: Hildegard van Bingen, de Bourgondiërs, **begijnen**, **gilde**, **ambachtslieden**;
- gebeurtenissen: de keure van Kortenberg, het drieslagstelsel.

Aansluitende leerinhoud in het museum

Glasramen waarin de **bloeiende handel van Diest** staat afgebeeld. Hier wordt de **lakenhandel**, de **wijnteelt** en de **bierbrouwerij** afgebeeld.

Wapenbord van de **Sint-Jorisgilde**

Contacten tussen samenlevingen

- *ontwikkelingen: interculturele contacten*
- *plaatsen: Al-Andaluz, de moskee van Cordoba, het Alhambra, Dorestad;*
- *personen en groepen: Maimonides, conversos, vikingen, Rollo de Noorman;*
- *gebeurtenissen: de Reconquista, de belegering van Parijs.*

Woordenschat (richtinggevend)

leerling, gezel, meester, koopman, ploeg, heiligendagen, monnik, non, de adel, de clerus, charter

bv. handel tussen Vikingen en Arabieren, samenwerking tussen christenen, joden en moslims in Al-Andaluz

Aansluitende leerinhoud in het museum

De *begijnenkamer*, met een verzameling van de “*huisheiligen*”.

Besloten hofjes van de *grauwzusters*, uniek in zijn soort.

Component 2: Kennis van geschiedenis

bronnengebruik

5.2.1

De leerlingen kennen het verschil tussen bron en bewijs.

Woordenschat (richtinggevend)

Geschreven bronnen: manuscript, kroniek, verslag, mythe, wetboek, graffiti

Materiële bronnen: sieraden, ruïne, afval, **gebouw**, mozaïek, fresco, **standbeeld**, monument, grafgraven

Aansluitende leerinhoud in het museum

Zilveren kroon uit de zilverkamer

*tegelvloer van het **baanderherenkasteel** te Diest*

Mondelinge tradities: verhalen, plaatsnamen, familienamen

Waarom ligt er een prins in Diest begraven? Samen ontdekken de leerlingen het verhaal van onze **prins van Oranje**. In de **oranjezaal** is ook een **stamboom** aanwezig.

Chronologisch bewustzijn

5.2.9

De leerlingen kennen de volgende begrippen: het verleden, het heden, de toekomst, de periode, de duur, geschiedenis.

Aansluitende leerinhoud in het museum

*Het **verleden** en **heden** van het oude stadhuis van Diest. Welke functie had dit **gebouw** vroeger en nu?*

Component 3: Reflectie en dialoog vanuit verleden en geschiedenis voor heden en toekomst

Burgerschap

5.3.1

De leerlingen kennen de volgende begrippen met betrekking tot de principes van de democratische rechtsstaat: verkiezingen, vertegenwoordiging, macht, rechten, plichten, regels, afspraken, gelijkheid.

5.3.2

De leerlingen kunnen principes van een democratische rechtsstaat herkennen in de bestudeerde samenlevingen uit het verleden.

Erfgoed, identiteit, betekenis, relatie verleden-heden

Aansluitende leerinhoud in het museum

De kroonluchter met 4 sleutels van de stadsmagistraten

De schepenzaal waar het servies staat van de vroegere schepenmaaltijd ter ere van de jaarlijkse verkiezing van de schepenen.

5.3.4

De leerlingen kunnen uitleggen hoe persoonlijke identiteit mee gevormd wordt door het verleden:

- familiebanden;
- aandenken.

→ Zie eerder, bij minimumdoel 5.2.1

muzische vorming > te bereiken minimumdoelen op populatieniveau

6.1.2

De leerlingen kunnen enkele kunststromingen en artistieke creaties verkennen:

- beeld:
 - **kunststromingen.**
< bv. prehistorische kunst, kunst uit de oudheid, Arabische kunst, **Europese schilderkunst** en **bouwkunst** >

Leren kijken naar een schilderij. De “3 wijzen” staan afgebeeld in de schilderijzaal.

Hier kan je zowel historisch schilderijen als een hedendaagse variant terugvinden. Met behulp van de veelgebruikte werkvorm in musea (Visual Thinking Strategie), ontdekken we samen de schilderijen.

